7/9906

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

SAYI: B.02.1.HM.0.EKA-02.01-13/
KONU: Soru Önergesi

19.12.05* 68785

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 25.11.2005 tarihli ve B.02.KKG.0.12/106-481-3/5207 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile, Hatay Milletvekili Mehmet Eraslan tarafından tevcih edilen 7/9906 sayılı yazılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak T.C. Merkez Bankası tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Devlet Bakanı

EK:
EK-1: Yazı (1 adet-4 sayfa)

DAĞITIM:
Bilgi: Başbakanlığa

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

ANONİM ŞİRKETİ
SERMAYESİ : YTL 25.000
İDARE MERKEZİ : ANKARA

7/9906

İDARE MERKEZİ
Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz :

ANKARA, 08 ARALIK 2005

B.02.2.TCM.0.07.00.04-14 / 012053

Konu: Protestolu Senetler ve Karşılıksız Çekler Hk.

ÖRNEKTİR

T.C. BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İnönü Bulvarı No: 36

06100 – Emek - ANKARA

İlgi: 1 Aralık 2005 tarih ve B.02.1.HM.0.EKA-02.01.13/ sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, Başbakan Sn. Recep Tayyip Erdoğan'a Hatay Milletvekili Sn. Mehmet Erarslan tarafından sorulan 7/9906 esas numaralı soru önergesinde yer alan protestolu senetler ve karşılıksız çeklere ilişkin soruların cevaplandırılarak en geç 8.12.2005 gününe kadar Müsteşarlığınıza iletilmesi istenmektedir.

Protestolu senet bilgileri, 1211 sayılı Bankamız Kanunu'nun 44 üncü maddesi çerçevesinde bankalarla Bankamız arasında bilgi değişimine tabi tutulmaktadır. Bilgi değişimi, bilgi işlem ortamında ve 15 günlük dönemler halinde yapılmakta olup, uygulama önce protestoya ilişkin bildirimin yapılması, bilahare protestonun kaldırılmasını müteakip, kaldırı bildiriminin tüm bankalara duyurulması şeklinde yürütülmektedir.

Diğer taraftan, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca; karşılıksız çek keşide eden hesap sahipleri ve **karşılıksız kalan çekler ile bunlara ilişkin ödemeler** bilgisayar ortamında banka genel müdürlüklerince ve 1-5 yıl süre ile bankalarda çek hesabı açtırmaktan yasaklananlara ilişkin olarak karşılıksız çek keşide edenler hakkındaki yasaklama kararları mahkemelerce Bankamıza gönderilmekte ve bu bildirimler Bankamızca birleştirilerek tüm banka genel müdürlüklerine yine bilgisayar ortamında duyurulmaktadır.

İSTİKLAL CAD. 10 06100 ULUS - ANKARA
TEL: (90 - 312) 310 36 46 FAKS: (90 - 312) 310 74 34 E-POSTA: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr SWIFT: tcmbtr2a
ELEKTRONİK AĞ: http:\\www.tcmb.gov.tr

.....Hazine Müsteşarlığı'na yazılan .....tarih.....sayılı yazının .....sayfası

7/9906

Esasen önerge konusunda bakılması gerekenin Bankamızca yapılan duyurularda yeralan karşılıksız çek ve protesto edilen senet sayısının değil, karşılıksız çıkan çeklerin veya protesto edilen senetlerin ülkemizde keşide edilen toplam çek ve senet adedine oranının olması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile protesto edilen senetlerin ve karşılıksız çıkan çeklerin toplam içindeki oranının bir dereceye kadar ekonomik aktivite için bir gösterge olabileceği düşünülmektedir.

Ancak, ülkemizde keşide edilen toplam çek ve senet adedine ilişkin bir veri bulunmaması nedeniyle bu konuda bir oran verilememektedir.

Bu kapsamda, 2003, 2004 yılları ile Ocak - Kasım 2005 dönemine ait bankalarca bildirilerek Bankamızca duyurusu yapılan karşılıksız çek bilgileri ile 2003, 2004 yılları ile Ocak – Ekim 2005 dönemine ait protestolu senet bilgileri ekte gönderilmektedir.

Öte yandan, Bankalararası Takas Odaları Merkezi'nde (BTOM) işlem gören çek adetlerinin bu konuda gösterge olabilecek bir veri olduğu düşünülmekte olup, takas odalarına ibrazında karşılıksız kalan çek adetinin, toplam takasa ibraz edilen çek adetine oranı 2003 yılında % 6.8, 2004 yılında % 5.63 ve Ocak-Kasım 2005 döneminde % 6.02 olarak gerçekleşmiştir. Görüldüğü gibi, oranlarda önemli bir artıştan bahsetmek mümkün değildir.

Sonuç olarak, sadece protestolu senet sayısına veya karşılıksız çıkan çek sayısına bakılarak ekonominin iyiye veya kötüye gittiği yorumunu yapabilmenin mümkün olmayacağı düşünülmektedir.

Bilgilerinize arz ederiz.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi

Ek: 2 Liste

Rifat GÜNAY
Genel Müdür

sk

Süreyya SERDENGEÇTİ
Başkan

İSTİKLAL CAD. 10 06100 ULUS - ANKARA
TEL: (90 - 312) 310 36 46 FAKS: (90 - 312) 310 74 34 E-POSTA: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr SWIFT: tcmbtr2a
ELEKTRONİK AĞ: http:\\www.tcmb.gov.tr

P.01
7/9906

KARŞILIKSIZ ÇEK ADET VE TUTARLARI

YIL	BANKA BİLDİRİMLERİ ADET	ÇEK TUTARI (YTL)
2003	831.302	3.494.381.309,00
2004	893.939	5.497.114.655,00
11/2005	903.133	5.502.653.054,00

01-DEC-2005 08:06

2003-2004 ve 2005 YILLARINA AİT PROTESTO EDİLMİŞ TOPLAM SENET ADET VE TUTARLARI

	2003		2004		2005	
	Adet	Tutar	Adet	Tutar	Adet	Tutar
OCAK	35.519	65.762.158	46.766	98.639.993	62.735	180.715.241
ŞUBAT	34.356	54.116.521	41.093	88.814.837	58.485	157.176.587
MART	32.347	56.170.757	45.626	104.721.889	69.542	202.408.311
NİSAN	35.004	65.981.210	39.356	115.272.710	60.469	183.164.196
MAYIS	35.271	63.151.537	41.595	106.845.700	67.837	202.931.165
HAZİRAN	34.472	63.470.351	44.625	116.436.346	73.111	221.909.376
TEMMUZ	36.693	76.192.080	47.710	128.734.142	75.402	230.460.731
AĞUSTOS	38.911	70.289.067	48.316	130.069.563	78.793	241.541.939
EYLÜL	37.718	78.714.813	56.695	166.930.471	88.467	264.998.011
EKİM	46.648	88.973.056	52.721	145.873.487	89.684	274.063.422
KASIM	48.640	95.071.083	58.363	174.203.987	-	-
ARALIK	64.450	126.049.365	67.026	271.761.061	-	-
TOPLAM	480.231	907.941.008	589.692	1.652.308.186	724.545	2.179.368.951

2003 ve 2004 Yıllarına ait tutar verileri milyon TL, 2005 yılına ait tutar verileri ise YTL olarak verilmiştir.